

Skyddsvärda träd vid Storängen

Kartering av värdefulla, skyddsvärda och särskilt skyddsvärda träd vid Storängen etapp 4, Huddinge kommun

: EKOLOGI GRUPPEN

Beställare: Urban Minds, Huddinge kommun & ÅWL
Framställt av: Ekologigruppen AB
www.ekologigruppen.se
Telefon: 08-525 201 00
Slutversion: 2021-04-14
Uppdragsansvarig: Jesper Arnström
Kvalitetsgranskning; 2021-03-22
Medverkande: Fingal Gyllang
Foton: Om inget annat anges: Ekologigruppen AB
Illustrationer och kartor: Ekologigruppen AB
Internt projektnummer: 9033
Bilder på framsidan Ekologigruppen AB

Innehåll

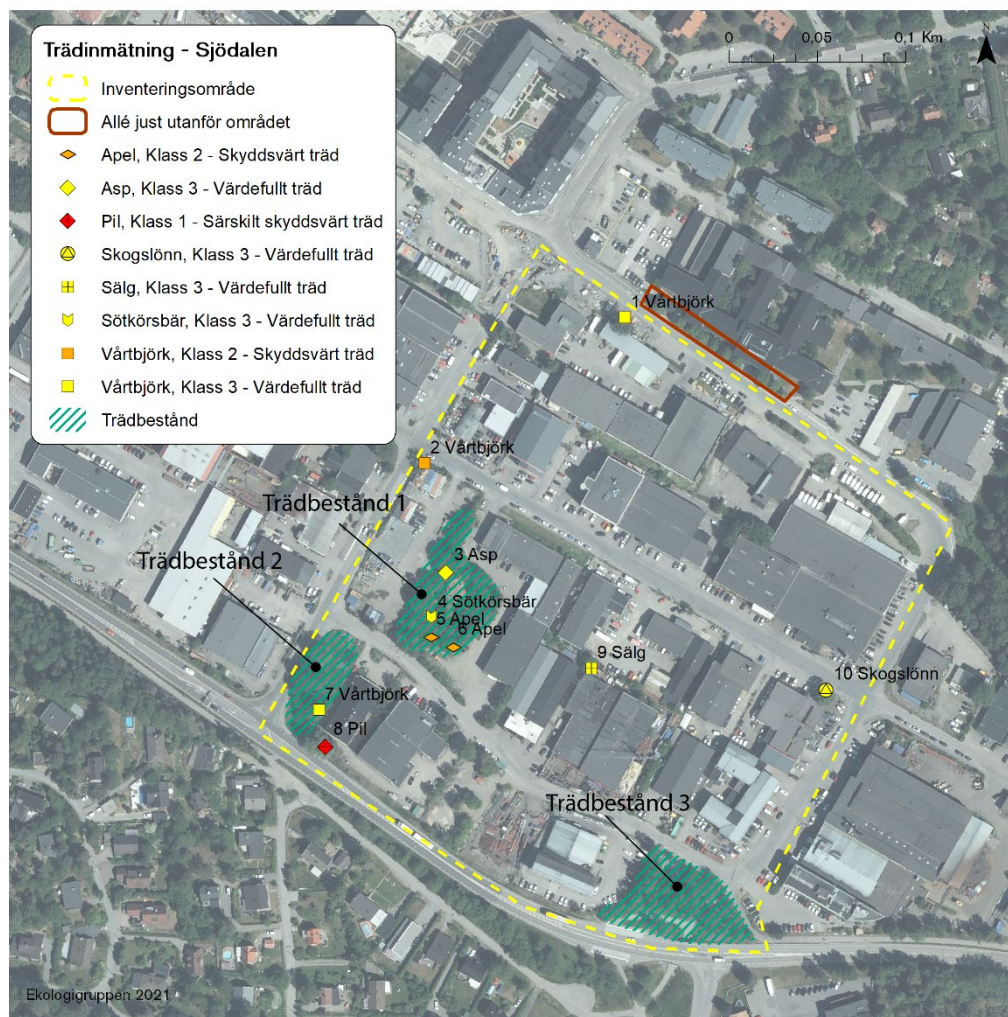
Innehåll	3
Sammanfattning	4
Inledning	5
Bakgrund och syfte	5
Metodik	5
Osäkerhet i bedömningen av trädålder	5
Lagstiftning	6
Särskilt skyddsvärda träd	6
Resultat	7
Särskilt skyddsvärda träd (klass 1)	7
Skyddsvärda och värdefulla träd (klass 2 och 3)	8
Trädbestånd 1	9
Trädbestånd 2	9
Trädbestånd 3	9
Naturvärden kopplat till gamla träd.....	10
Död ved	10
Hålträd och mulmträd	11
Känslighet	13
Förslag till åtgärder och kompensation.....	14
Referenser.....	15
Bilaga 1. Förteckning över skyddsvärda träd	16
Bilaga 2. Metodik för kartering av särskilt skyddsvärda träd.....	17
Referenser	19

Sammanfattning

Ekologigruppen har på uppdrag av Urban minds, Huddinge kommun och ÅWL kartat skyddsvärda träd längs i detaljplaneområdet Storängen etapp 4 i Huddinge. Inventeringsområdet har omfattat ett cirka 9 hektar stort område som utgörs av ett industriområde med inslag av naturmark i form av ruderatmarker och träddungar mellan bebyggelsen.

De värdefulla och skyddsvärda träden i området utgörs av björk (3), asp (1), skogslönn (1), pil (1), sälg (1), körsbär (1) och apel (2). De vanligaste trädslagen i området, bland träd som inte uppnår värdefullt eller skyddsvärd status, är sälg, asp och björk.

Tre trädbestånd finns i inventeringsområdet. Två bestånd i sydvästra delen och ett bestånd i sydöstra delen. Dessa områden består främst av asp och björk med vissa inslag av sälg. Beståndens ålder varierar något, men generellt är bestånden för unga för att uppnå skyddsvärd status. Utpekade trädbestånd är dock viktiga för områdets försörjning av ekosystemtjänster. Till exempel bidrar träden till att rena luften från avgaser och att dämpa buller från intilliggande vägar. De samlade träden skapar ett mer trivsamt lokalklimat och bidrar till flödesreglering. Trädbestånden kan även bidra med kulturella ekosystemtjänster, eftersom vistelse och visuell kontakt med grönska främjar hälsa, välbefinnande och mental återhämtning. Bestånden stärker också den lokala biologiska mångfalden i området.

Figur 1. Karta över inventeringsområdet samt förekomster av skyddsvärda träd och trädbestånd i Storängen.

Bakgrund och syfte

Ekologigruppen har på uppdrag av Urban minds, Huddinge kommun och ÅWL karterat skyddsvärda träd i detaljplaneområdet Storängen etapp 4 i Huddinge.

Inventeringsområdet har omfattat ett cirka 9 ha stort område som utgörs av ett industriområde med inslag av naturmark i form av ruderatmarker och träddungar mellan bebyggelsen.

Syftet med uppdraget är att skapa ett kunskapsunderlag för att dels att identifiera vilka skyddsvärda träd som behöver särskilda åtgärder vid anläggningsarbetet, eller som bör sparas vid utformning av grönytor och park. Målet är att i en rapport beskriva metoder för inventering och förekomst av skyddsvärda träd, samt ge förslag till skyddsåtgärder. Enligt Naturvårdsverkets riktlinjer ska åtgärder som påverkar särskilt skyddsvärda träd ske i samråd med Länsstyrelsen.

Uppdragsansvarig har varit Jesper Arnström. Rapporten skrevs av Jesper Arnström, och Jesper Arnström genomförde fältarbetet samt framställde kartor. Kvalitetsgranskare för denna rapport har varit Fingal Gyllang.

Metodik

Kartläggning av skyddsvärda träd har skett inom Storängen etapp 4 och omfattas av både tomtmark och naturmark intill bostäder. Metodiken för inventering av särskilt skyddsvärda träd följer Naturvårdsverkets standard (Naturvårdsverket, 2004) med ytterligare komplettering av Ekologigruppen (bilaga 2). I inventeringen har bland annat träddiameter mätts in, förekomst av håligheter, mulmbildning samt eventuella förekomster av rödlistade arter på träd noterats.

Enligt Naturvårdsverkets riktlinjer ska åtgärder som påverkar särskilt skyddsvärda träd ske i samråd med Länsstyrelsen.

Fältinventeringen genomfördes 18 mars 2021.

Befintlig kunskap om områdets biologiska värden knutna till träd har eftersökts i följande databaser och litteratur:

- Artportalen (sökdatum 2021-03-18)
- Inventering 2021-03-18 (Ekologigruppen)

Fullständiga webbadresser eller litteraturhänvisning finns i rapportens källförteckning.

Osäkerhet i bedömningen av trädålder

Viss osäkerhet finns i bedömningen av trädålder främst när det gäller senvuxna tallar och ekar på hållmarker. Någon provborrning av träden i syfte att säkerställa korrekt ålder har inte genomförts inom uppdraget.

Lagstiftning

Särskilt skyddsvärda träd

Särskilt skyddsvärda träd omfattas av ett visst skydd enligt Miljöbalken. En verksamhet eller åtgärd som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön (exempelvis särskilt skyddsvärda träd), och som inte omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt andra bestämmelser i miljöbalken, ska anmälas för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken. Anmälan för samråd ska göras hos den myndighet som utövar tillsynen enligt bestämmelser i 26 kap. miljöbalken. Tillsynsmyndighet är Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen eller Generalläkaren. Om avverkning, toppkapning eller annan kraftig beskärning av ett särskilt skyddsvärt träd, till exempel ett gammalt grovt träd, kan komma att väsentligt ändra naturmiljön ska åtgärden anmälas för samråd.

Resultat

Skyddsvärda träd vid Storängen
Huddinge kommun

Totalt har ett särskilt skyddsvärt träd, tre skyddsvärda träd och sex värdefulla träd identifierats i området (figur 1).

Särskilt skyddsvärda träd (klass 1)

Ett särskilt skyddsvärt träd, klass 1, identifierades i området. Trädet är en mycket grov pil med en stamdiameter över en meter (figur 2).

Träd av klass 1 är särskilt skyddsvärda. Dessa träd är särskilt värdefulla för att bibehålla en biologisk mångfald i trädmiljöer och kan ofta hysa en värdefull fauna med rödlistade arter. Naturvårdsverket rekommenderar samråd kring träd äldre än 200 år om det planeras åtgärder som bedöms påverka trädet (Naturvårdsverket 2016): ”Om en åtgärd på ett särskilt skyddsvärt träd kan komma att väsentligt ändra naturmiljön ska den som planerar att vidta åtgärden lämna in en anmälan för samråd hos länsstyrelsen”.

Figur 2. Pilen (Träd-ID 8) som står i sydvästra delen av området utgör ett särskilt skyddsvärt träd – klass 1.

Särskilt skyddsvärda träd (klass 1)

Med särskilt skyddsvärda träd avses följande (Naturvårdsverket 2004):

- Jätteträd; träd ≥ 1 meter i diameter.
- Mycket gamla träd; gran, tall, ek och bok äldre än 200 år. Övriga trädslag äldre än 140 år.
- Grova hålträd; träd $\geq 0,4$ meter på det smalaste stället upp till brösthöjd med utvecklad håligheter i stam eller gren.

Skyddsvärda och värdefulla träd (klass 2 och 3)

Totalt påträffades tre skyddsvärda träd i västra delen av området (klass 2). Två av dessa utgör aplar (figur 3), i resterna av en äldre fruktträdgård. Dessa utgör hålträd med ingångshål kring 10 cm. Ett av träden har tydliga vedblottor. Ytterligare ett skyddsvärt träd finns i västra delen av området, just intill Centralvägen. Trädet är en björk med stora vedblottor, samt håligheter med ingångshål över 10 cm i diameter (figur 3).

Träd av klass 2 bedöms som skyddsvärda och är nära att bli särskilt skyddsvärda träd. Till denna kategori kan träden till exempel utgöras av sådana som är 150 – 199 år gamla. Dessa träd har redan utvecklat höga naturvärden och bedöms också vara väldigt värdefulla för att bibehålla en hög biologisk mångfald i ett skogsbestånd.

Figur 3. Till vänster syns en björk (Träd-ID 2) i västra delen av området, just intill Centralvägen. Denna uppnår skyddsvärt träd – klass 2 på grund av de stora hål och vedblottor som finns på stammen. Till höger syns en av de två aplarna i området (Träd-ID 6). Dessa är skyddsvärda på grund av att de utgör hålträd.

Sex av de kartlagda träden utgör värdefulla träd, klass 3. Dessa är två björkar, en asp, en skogslönn, en sälg och ett körsbärsträd. Träd av klass 3 hör till kategorin värdefulla träd. Dessa träd är så kallade efterföljare till träd av klass 1 och 2. Enkelt förklarar utgör de värdefulla träden sådana som på relativt kort sikt kommer att få höga naturvärden. De utgör ersättare för de gamla träden i ett område, och beräknas kunna utveckla högre naturvärden med tiden om de lämnas.

Figur 4. Till vänster syns en asp som bedöms som värdefullt träd – klass 3 (Träd-ID 3) och till höger en Ornäsbjörk (Träd-ID 7) med samma skyddsstatus, planterad 1942 av Bror och Marta Magnusson.

Trädbestånd 1

Området innehåller bedömningsvis ca femtio träd, i norra delen främst asp och björk med inslag av gran och sälg. Den södra delen av beståndet utgör sannolikt resterna av en fruktträdgård. Beståndet bedöms besitta särskild potential för kulturella ekosystemtjänster efter som det utgör det minst trafikstörda sammanhängande grönområdet i detaljplaneområdet. Här kan med fördel framtida rekreativa miljöer utvecklas. Trädbeståndet bidrar också till skugga och att skapa ett mer gynnsamt lokalklimat, det reducerar och uppehåller dagvatten samt bidrar till att minska partikelhalterna i området. Fruktträden och sälgarna i området bedöms också som potentiellt värdefulla nektarkällor för insekter, vilket bidrar till att stärka pollinering och biologisk mångfald.

Trädbestånd 2

Området innehåller bedömningsvis ca trettio träd, främst asp och björk. Området ligger i direkt anslutning till två vägar. Därav bedöms ekosystemtjänsterna bullerdämpning och luftrening som särskilt viktiga i kontexten. Träden utgör också en ridå mot vägen, och skärmar visuellt av bebyggelsen i området från trafiken. Trädbestånd kan också bidra till att jämna ut klimat på lokal nivå, vilket bidrar till att minska kostnader för uppvärmning och nedkylning i närliggande bebyggelse. Större träd i området bidrar till den lokala flödesregleringen då de håller stora mängder vatten. Huruvida borttagning av träden medför risk för lokal översvämning i området beror på de hydrologiska förutsättningarna. Generellt är det riskabelt att ta ner större träd i områden, där en överhängande risk för översvämning under skyfall identifierats. Trädbeståndet bedöms också ha viss betydelse för den lokala biologiska mångfalden. Områdets markskikt klipps sällan, vilket medför att det lämpar sig bra som livsmiljö för insekter. De varierande skikten med buskage ömsom unga och äldre träd ger skydd och livsmiljöer för fåglar.

Trädbestånd 3

Området innehåller bedömningsvis ca fyrtio träd, främst bestående av asp och björk men också inslag av ek. Området ligger i direkt anslutning till två vägar, varför luftrening och bullerdämpning bedöms som särskilt viktiga ekosystemtjänster. Träden skärmar visuellt av bebyggelsen i området från trafiken, vilken stärker närliggande områdes potential att skapa trivsamma boendemiljöer. Trädbestånd kan också bidra till att jämna ut klimat på lokal nivå, vilket bidrar till att minska kostnader för uppvärmning och nedkylning i närliggande bebyggelse. Större träd bidrar till lokal flödesreglering då de håller stora mängder vatten. Huruvida borttagning av träden medför risk för lokal översvämning i området beror på de hydrologiska förutsättningarna. Generellt är det riskabelt att ta ner större träd i områden där det finns en känd risk för översvämning under skyfall. Områdets ruderata karaktär med träd av varierande ålder ger ett skydd för fåglar och stärker den lokala biologiska mångfalden. I området finns även islag av död ved vilket också gynnar den biologiska mångfalden i området.

Figur 5. Från vänster: trädbestånd 1, 2 och 3.

Naturvärden kopplat till gamla träd

Ett gammalt träd utvecklar ofta karaktär och strukturer som gynnar en biologisk mångfald. Gamla träd utvecklar ofta håligheter, stamskador med vedblottor och döda grenar som kan bli hemvist för många arter. Eftersom gamla träd generellt sett är en bristvara i dagens skogar är många arter knutna till dessa strukturer hotade.

Träd som växer i solbelyst läge, till exempel på hållmarker och i brynmiljöer kan ofta hysa en intressant insektsfauna.

Död ved

Ju äldre ett träd blir desto mer död ved kommer den att bilda. Ett gammalt träd är ofta i viss mån både levande och död. Det döda på trädet utgörs av partier där man har vedblottor, till exempel från gamla sårskador som sakta läkt eller i form av döda grenar (figur 6). Död ved finns alltså även på levande och friska träd. Den döda veden är ett ålderstecken, en påminnelse om vilka skador trädet har överlevt.

Den döda eller blottade veden är ett viktigt substrat (livsförutsättning) för flera rödlisade svampar och utgör även en hemvist för många naturvårdsintressanta insekter.

Figur 6. Exempel på en vedblotta med insektsgnag. Många ovanliga insekter kräver denna miljö för att leva. Notera det bruna fnaset överst i vedblottan, detta är så kallad mulmbildning. Fotot är taget på Värmdö.

Hålträd och mulmträd

Skyddsvärda träd vid Storängen
Huddinge kommun

Gamla träd utvecklar också ofta hål. Hålbildning uppkommer på olika sätt. Oftast bildas hål i samband med skador på träden, till exempel vid grenbrott eller vid en avkapad gren (figur 6 och 7). Hålen kan börja med att en insekt gnager en gång, som efter flera insektsangrepp och med hjälp av nedbrytande svampar blir större och större. I dessa hål börjar bildningen av mulm (finfördelade, nedbrutna djur och växtdelar).

Hålträden blir ett grottsystem i miniatyr där en myriad av organismer förekommer. Flera insekter och andra leddjur är speciellt anpassade för den unika miljön. Flera av dessa är rödlistade.

Figur 7. Exempel på påbörjad hålbildning på hästkastanj. Hålet har bildats i en sårskada där en grövre gren har kapats av. Hålet i vedblottan blir gradvis större då svampar etablerar sig och bryter ned veden. Fotot är taget i Eskilstuna stadspark.

Figur 8. Klenvuxen men sannolikt väldigt gammal och särskilt skyddsvärd ek med mulmbildning.

Enkelt kan sägas att ju äldre träd tillåts bli, desto fler skrymslen och vrår får de. Skrymslena blir mikrohabitat och hem för många organismer att vistas i. Många organismer är helt beroende av dessa unika mikrohabitat för att överleva.

Sammanfattat kan man säga att ju äldre ett träd tillåts bli desto högre naturvärden kommer det att få. Vilket i sin tur innebär att trädet blir hemvist åt fler organismer.

Känslighet

Skyddsvärda träd vid Storängen
Huddinge kommun

Naturvärden som är knutna till exempelvis gamla träd och skogsmiljöer med lång kontinuitet går som regel inte att återskapa eller kompensera för och bör därmed inte bebyggas. Dessa miljöer är mycket känsliga för ingrepp och uppkommen skada på naturvärdena bedöms vara irreversibel.

Sammanfattningsvis är skyddsvärda träd känsliga för följande:

- exploatering där gamla träd avverkas.
- bortforsling av substrat så som död ved, både i form av liggande stockar och torrakor. Skälet till detta är att arter knutna till träd och olika förmultningsstadier av ved försvinner. Många arter måste hela tiden ha tillgång till sitt substrat (sin livsmiljö), tar man bort substratet tar man helt bort möjligheterna för arterna att existera.
- gamla, solbelysta träd är känsliga för bebyggelse intill träden om bebyggelsen skuggar dessa. Flera rödlistade arter kräver solbelysta träd som livsmiljö.
- gamla träd och så kallade ersättningsträd till dessa måste finnas kontinuerligt inom områdena för att värdena ska kunna finnas kvar.
- träds rotsystem kan också skadas av bebyggelse som anläggs alldeles för nära intill träden.
- mekanisk skada på stammar i samband med anläggningsarbeten kan leda till minskad vitalitet och eventuell död för träden.

Förslag till åtgärder och kompensation

Följande åtgärder bör vidtas för att skydda värden knutna till träden.

- Skydda alla träd i värdeklass 1–2 från exploatering och påverkan från skuggande huskroppar. Om särskilt skyddsvärda träd ändå måste tas ned så bör samråd ske med länsstyrelsen (12 kapitlet Miljöbalken).
- Ta särskild hänsyn till träd i värdeklass 3 vid planering och spara dessa i så stor utsträckning som möjligt.
- Skydda träd som sparas i planen mot mekanisk skada och markkompaktering i samband med bebyggelse.
- Se till att bibehålla eller tillskapa trädrader så att siktlinjer med grönska finns även efter bebyggelse, med syfte att gynna spridningssamband.

Referenser

Skyddsvärda träd vid Storängen
Huddinge kommun

Tryckta källor

Westling, A., (red.), 2015. *Rödlistade arter i Sverige 2015*.

Ekologigruppen, 2007. *Stockholms unika ekmiljöer. Förekomst, bevarande och utveckling*. Ekologigruppen AB, genom Stockholms stad.

Naturvårdsverket, 2008. *Inventering av skyddsvärda träd i kulturlandskapet*.

Naturvårdsverket, 2004. *Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd i kulturlandskapet. Rapport / Naturvårdsverket 5411*.

Naturvårdsverket, 2009. *Handbok för artskyddsförordningen. Del 1 – fridlysning och dispenser*.

Naturvårdsverket, 2016. *Samråd om åtgärder på särskilt skyddsvärda träd*

Skogsstyrelsen, 2000. *Signalarter: indikatorer på skyddsvärd skog*.

Digitala källor

Artportalen. Sökning med polygon inom och strax utanför området, alla artgrupper. Artportalen.se – 2017-11-11

Bilaga 1. Förteckning över skyddsvärda träd

Träd-ID	Trädart	Värde	Ålder	Diameter	Håltrad	Mulm	Död ved
1	Vårtbjörk	Klass 3 - Värdefullt träd	40-79 år	54, 43 cm	Ingångshål 10-19 cm i diameter	Mulmvolym ej bedömningsbar	Nej
2	Vårtbjörk	Klass 2 - Skyddsvärt träd	40-79 år	38 cm		Mulmvolym ej bedömningsbar	Vedblottor
3	Asp	Klass 3 - Värdefullt träd	40-79 år	51 cm			Vedblottor
4	Sötkörsbär	Klass 3 - Värdefullt träd	80-119 år	51 cm	Ingångshål 10-19 cm i diameter Ingångshål under 10 cm i diameter		Nej
5	Apel	Klass 2 - Skyddsvärt träd	40-79 år	20 cm		Mulmvolym ej bedömningsbar	Vedblottor
6	Apel	Klass 2 - Skyddsvärt träd	40-79 år	20 cm		10 liter mulm eller mindre	Nej
7	Vårtbjörk	Klass 3 - Värdefullt träd	80-119 år	56 cm			Nej
8	Pil	Klass 1 - Särskilt skyddsvärt träd	120-149 år	Över 100 cm			Torrgrenar
9	Sälg	Klass 3 - Värdefullt träd	40-79 år	Går ej att mäta			Nej
10	Skogslönn	Klass 3 - Värdefullt träd	40-79 år	64 cm			Nej

Bilaga 2. Metodik för kartering av särskilt skyddsvärda träd

Skyddsvärda träd vid Storängen
Huddinge kommun

Detta PM beskriver Ekologigruppens metod för inventering av skyddsvärda träd. Avverkning av skyddsvärda träd kan innebära behov av samråd med länsstyrelsen enligt § 12 MB.

Med *särskilt skyddsvärda* träd avses (Naturvårdsverket 2004):

- a) jätteträd; träd grövre än 1 meter i diameter på det smalaste stället under brösthöjd.
- b) mycket gamla träd; Gran, tall, ek och bok äldre än 200 år. Övriga trädslag äldre än 140 år.
- c) grova hålträd; träd grövre än 40 cm i diameter i brösthöjd med utvecklad håligheter i huvudstam.

Särskilt skyddsvärda träd definieras här med utgångspunkt från egenskaper hos det enskilda trädet. Både levande och döda träd ingår i definitionen. Basinventeringen förkortas framöver som BI.

Naturvårdsverkets definition är inte särskilt anpassad till att olika trädarter utvecklar värden för biologisk mångfald vid olika ålder och grovlek. En ek som är 1 meter i diameter kan vara relativt fattig på arter, medan en bok eller annat ädellövträd som är 90 cm i diameter hyser en mycket stor biologisk mångfald. Andra trädarter, som exempelvis rönn och hägg blir aldrig så grova som en meter och asp blir aldrig 200 år gammal. Trots detta kan dessa trädarter hysa mycket stora värden. Det finns därför behov av att kartera träd som inte uppfyller Naturvårdsverkets definition av *särskilt skyddsvärda träd*. Denna definierar värdeklasserna *skyddsvärda träd* och *värdefulla träd*.

Tabell 1. Kriterier för och bedömning av trädvärden

Värdeklass	Ålder	Storlek	Hålträd, mm.	Hamling	Skyddsvärda arter
Klass 3. Värdefullt träd	Nästan gammalt	Grovt	Ersättningsträd till särskilt skyddsvärda träd, samt ask & alm	Hamlat träd	Förekomst av naturvårdsart
Klass 2. Skyddsvärda träd	Gammalt	Mycket grovt	Hålträd 40 - 60 cm/av asp Blottlagd ved	Nästan grovt hamlat träd	Rödlistade arter eller flera naturvårdsarter
Klass 1. Särskilt skyddsvärda träd	Mycket gammalt	Jätteträd	Grovt hålträd, 40 cm i diameter i brösthöjd (>60 asp) med utvecklad håligheter i huvudstam.	Grovt hamlat träd	Hotade arter eller flera rödlistade arter

I den samlade bedömningen räknas det högsta uppnådda kriteriet (av kriterierna Ålder, Storlek, Hålträd, Hamling, Skyddsvärda arter), för att ge träd en viss värdeklass. Exempel; ett träd med en diameter **mindre** än den som anses mycket grovt, men som har en ålder som ligger inom definition för gammalt träd, resulterar i *klass 2, skyddsvärt träd*.

Värderingskriterierna överensstämmer med metodik för inventering av särskilt skyddsvärda träd (Naturvårdsverket 2004) med ett undantag. Hålträd asp klassas bara som särskilt skyddsvärda om de har en diameter överstigande 40 cm. Orsaken till detta är att metodiken som naturvårdsverket tagit fram är anpassad till träd i odlingslandskapet. Skogsträdet asp utvecklar som regel håligheter i tidigt i livscykeln och små håligheter finns i de flesta aspar över 40 cm.

Tabell 1. Definition av gammalt träd (Naturvårdsverket 2004 och 2007 – BI).

Definitionerna av gammalt träd följer den metod som används i basinventering av skyddade områden (Naturvårdsverket 2004). Den överensstämmer också med definitionen av Skyddsvärda träd enligt Naturvårdsverket 2004 med två undantag. Triviallövträd och ädellövträd förutom bok och ek klassas som mycket gamla redan vid en ålder på 140 år.

Trädart	Mycket gamla träd (år)	Gamla träd - ålder (år), BI		Nästan gamla träd - ålder (år), BI	
		Södra	Norra	Södra	Norra
Triviallöv	≥ 140	100-140	≥ 120	≥ 65	≥ 80
Gran	≥ 200	120-200	≥ 150	≥ 80	≥ 100
Tall	≥ 200	150-200	≥ 200	≥ 100	≥ 133
Ek	≥ 200	150-200		≥ 130	
Bok	≥ 200	150-200		≥ 100	
Övriga ädellövträd	≥ 140	100-140		≥ 80	
Övriga ädellövträd och hästkastanj	≥ 140	100-140		≥ 80	

Tabell 2. Definition av grova träd (Naturvårdsverket 2004 och 2007 - BI, samt Ekologigruppen - fet stil). Måtten gäller traddiameter mätt i brösthöjd.

Trädart	Grova träd, BI (cm), Södra Sverige	Grova träd, BI (cm), Norra Sverige	Grova träd, Ekologigruppen (cm)	Mycket grovt, Ekologigruppen (cm)	Jätte-träd (cm)
Triviallöv	≥ 50	≥ 40	≥ 50	≥ 70	≥ 100
Tall/Gran	≥ 70	≥ 60	≥ 70	≥ 80	≥ 100
Sälg	≥ 40	≥ 40	≥ 40	≥ 60	≥ 100
Oxel	≥ 40		≥ 40	≥ 60	≥ 100
Rönn	≥ 30	≥ 25	≥ 30	≥ 50	≥ 100
Ek	≥ 80		≥ 80	≥ 100	≥ 100
Bok	≥ 80		≥ 80	≥ 90	≥ 100
Hästkastanj	≥ 80		≥ 80	≥ 90	≥ 100
Lönn, parklind	≥ 50		≥ 50	≥ 70	≥ 100
Ask, almarter	≥ 60		≥ 20	≥ 60	≥ 100
Hägg	≥ 50		≥ 50	≥ 70	≥ 100

Bedömning av de rödlistade träden ask, skogsalm och lundalm

Eftersom träden ask respektive skogsalm och lundalm i snabb takt minskar på grund av två svampsjukdomar, är de i behov av särskild hänsyn tas till förekomsterna. Asken är

numer rödlistad som starkt hotad (*EN*) och båda almarna är akut hotade (*CR*). En lösning för att bevara asken är att spara träd och bibehålla en genetisk variation. På sikt kan det bidra till en ökad genetisk motståndskraft mot sjukdomen hos ask, vilket redan har noterats hos vissa träd. Unga träd är också bevarandevärda då de har överlevt svampsjukdomen vid tillväxtens kritiska perioder.

Det finns många artgrupper som är starkt knutna till dessa två trädslag, som likaså är stadda i minskning (exempelvis flera rödlistade lavar och svampar). Med ovanstående faktorer i åtanke bedömer Ekologigruppen att träden ask och alm därmed är skyddsvärda redan vid en lägre ålder, respektive diameter (diameter på 20 cm eller mer).

Olika odlade former av alm omfattas inte av denna metodik, utan detta gäller de inhemska sorterna.

Referenser

Artdatabanken, SLU, 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015.

Naturvårdsverket, 2004. Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd, rapport 5411.

Naturvårdsverket, 2007. Manual för basinventering av skog.